

Posuzování odpovědnosti vyplývající z individuálních pracovněprávních (služebněprávních) vztahů

Vzhledem k tomu, že zákon č. [58/1969](#) Sb. upravuje odpovědnostní vztahy, jejichž základem je chybné rozhodnutí anebo postup při výkonu suverénní státní moci, pro jejíž uplatňování je charakteristický vztah nadřízenosti a podřízenosti zúčastněných subjektů těchto právních vztahů, je vyloučeno postupovat podle uvedeného zákona při posuzování odpovědnosti vyplývající z individuálních pracovněprávních (služebněprávních) vztahů charakterizovaných vzájemnou rovností jejich účastníků.

Vzhledem k tomu, že zákon č. [58/1969](#) Sb. upravuje odpovědnostní vztahy, jejichž základem je chybné rozhodnutí anebo postup při výkonu suverénní státní moci, pro jejíž uplatňování je charakteristický vztah nadřízenosti a podřízenosti zúčastněných subjektů těchto právních vztahů, je vyloučeno postupovat podle uvedeného zákona při posuzování odpovědnosti vyplývající z individuálních pracovněprávních (služebněprávních) vztahů charakterizovaných vzájemnou rovností jejich účastníků.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.2.2001, sp.zn. 21 Cdo 1010/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve o uložení povinnosti uzavřít služební poměr, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 13 C 226/97, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. května 1999 č.j. 19 Co 114/99-69, tak, že dovolání žalobce proti rozsudku městského soudu v části, v níž byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že se zamítá žaloba na uložení povinnosti žalované uzavřít se žalobcem písemnou formou služební poměr na dobu nejméně deseti let, který vznikne ke dni právní moci rozsudku a na uložení povinnosti žalované ustanovit žalobce do funkce odpovídající funkci, kterou zastával v Československé lidové armádě ke dni jeho propuštění ze služebního poměru vojáka z povolání, se odmítá; v dalším se rozsudek městského soudu zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby mu žalovaná zaplatila 3.700.000,- Kč a aby bylo určeno, že žalobci se dnem 1. 6. 1996 obnovuje služební poměr vojáka z povolání v hodnosti podplukovník na funkci náčelníka Okresní vojenské správy. Žalobu odůvodnil tím, že jeho služební poměr byl rozvázán ke dni 30. 11. 1987 ze zdravotních důvodů, i když skutečným důvodem, jak bylo zjištěno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 10. 1995 č.j. 9 C 171/93 byla emigrace jeho sestry do SRN. Po propuštění ze služebního poměru mu "příslušné orgány Ministerstva obrany" nezajistily odpovídající civilní zaměstnání, a protože si mohl opatřit zaměstnání jen zcela nepřiměřené, vznikla mu škoda.

Následně bylo také další povinností žalované “zpětně se zabývat” jeho žádostí o reaktivaci ze dne 20. 5. 1991, protože ustanovení § 24 zákona č. [87/1991](#) Sb. jí stanovilo povinnost žalobce znovu zaměstnat.

Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudkem ze dne 6. 10. 1998 č.j. 13 C 226/97-43 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně vycházel ze zjištění, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 10. 1995 bylo ve smyslu § 21 zákona č. [87/1991](#) Sb. určeno, že důvodem skončení služebního poměru žalobce jako vojáka z povolání byl postup porušující všeobecně uznávaná lidská práva a svobody. Protože však podle ustanovení § 22 odst. 6 a 7 zákona č. [87/1991](#) Sb. neplatnost právního úkonu podle § 21 neobnovuje skončený pracovní vztah a nezakládá nárok na náhradu mzdy, náhradu škody, ani jiná plnění související s trváním pracovního vztahu, nemůže se žalobce domáhat náhrady mzdy z neplatného ukončení služebního poměru podle zákona č. [87/1991](#) Sb. o mimosoudních rehabilitacích. Také nároku na náhradu škody vzniklé tím, že žalovaná žalobce neumístila po propuštění ze služebního poměru v občanském povolání přiměřeném jeho vzdělání praktickým zkušenostem a schopnostem, soud prvního stupně nevyhověl, neboť “žalobce neprokázal výši způsobené škody, neprokázal příčinou souvislost mezi nesplněním povinnosti OVS při zajištění zaměstnání pro žalobce a vznikem škody”. Žalobce neprokázal, že “s ohledem na tehdejší situaci na trhu pracovních sil v době, kdy byl propuštěn ze služebního poměru”, existovalo pro něj vhodné pracovní zařazení a že důvodem, proč toto zaměstnání nezískal, byla pouze nečinnost vojenské správy.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze (poté, co připustil částečné zpětvzetí žaloby o 3.364.309,- Kč) rozsudkem ze dne 12. 5. 1999 č.j. 19 Co 114/99-69 rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku o zaplacení částky 335.691,- Kč a ve výroku o nákladech řízení potvrdil, v zamítavém výroku o obnovení služebního poměru změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu “na uložení povinnosti žalované uzavřít se žalobcem písemnou formou služební poměr na dobu nejméně 10-ti let, který vznikne ke dni právní moci rozsudku a na uložení povinnosti žalované ustanovit žalobce do funkce odpovídající funkci, kterou zastával v Československé lidové armádě ke dni jeho propuštění ze služebního poměru vojáka z povolání”, zamítl, rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení a vyslovil proti svému rozsudku přípustnost dovolání. Odvolací soud dospěl k závěru, že i když propuštění žalobce ze služebního poměru vojáka z povolání bylo neplatným právním úkonem podle ustanovení § 21 zákona č. [87/1991](#) Sb., nezakládá podle ustanovení § 22 odst. 6 zákona č. [87/1991](#) Sb. tato skutečnost nárok na náhradu škody. Na daný případ nelze podle názoru odvolacího soudu aplikovat ani zákon č. [58/1969](#) Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem, neboť povinnosti vyplývající z tohoto zákona by žalovanou stíhaly pouze za předpokladu, že by žalobce své nároky odvozoval od platného skončení služebního poměru. Odvolací soud dále dovodil, že nebylo možné vyhovět ani požadavku na opětovné uzavření služebního poměru, protože žalobce neprokázal, že splňuje předpoklady a požadavky pro výkon práce vojáka z povolání ve smyslu § 22 odst. 7 zákona č. [87/1991](#) Sb. Rozhodnutí o připuštění dovolání odůvodnil odvolací soud tím, že “přípustnost aplikace § 18 zákona č. [58/1969](#) Sb. ve vztahu k ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. [87/1991](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů” je otázkou zásadního právního významu.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Zdůraznil, že svůj požadavek úhrady finanční částky představující náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem opírá o ustanovení zákona č. [58/1969](#) Sb., jehož ustanovení § 18 nepřipouští možnost zprostit se této odpovědnosti. V daném případě bylo jednoznačně prokázáno, že žalovaná svým nesprávným úředním postupem nesplnila povinnost umístit vojáka z povolání propuštěného ze služebního poměru v

občanském povolání. Podle názoru žalobce není správný závěr odvolacího soudu, že na daný případ nelze vztáhnout ustanovení zákona č. [58/1969](#) Sb. proto, že zákon č. [87/1991](#) Sb. je k tomuto zákonu ve vztahu lex specialis. Tato úvaha přehlíží, že žalobce se nedovolává neplatnosti právního úkonu, nýbrž nesplnění povinnosti ze strany žalované. "Bylo by proti logice věci a v rozporu s právem", kdyby jedno rozhodnutí potvrzující protiprávnost určitého jednání na druhé straně bránilo alespoň částečné nápravě v podobě náhrady škody tím, že nepřipustí použití zákonného ustanovení s poukazem na nadřazenost jednoho zákona druhému. Odvolací soud podle názoru žalobce pochybil i pokud se týče závěru o povinnosti žalované uzavřít služební poměr, neboť povinnosti prokázat zdravotní způsobilost musí odpovídat snaha druhé strany o součinnost; proto "bylo na místě, aby se žalovaná alespoň seznámila se závěry lékařského posudku". Žalobce navrhoval, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal a rozhodl podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000 (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony); po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání zčásti směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný, a že v části, kde je podle ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. dovolání přípustné, je také důvodné.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkou rozsudků, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není), jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. Dovolání je přípustné též proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé (§ 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.). Dovolání je též přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (§ 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.).

Dovolání je rovněž přípustné proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst. 1 o.s.ř.). Ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. svěřuje odvolacímu soudu oprávnění založit přípustnost dovolání proti svému rozsudku, proti němuž by jinak dovolání nebylo přípustné, jen výjimečně, jde-li o řešení právních otázek (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, prohlášení přípustnosti dovolání neumožňují) a za výslovného předpokladu, že jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu. Právním posouzením se rozumí činnost soudu, při níž aplikuje konkrétní právní normu na zjištěný skutkový stav, tedy kdy soud dovozuje ze skutkového zjištění (skutkové podstaty), jaká mají účastníci podle příslušného právního předpisu práva a povinnosti; jde tedy o to, zda byl použit správný právní předpis a zda byl správně vyložen.

Rozhodne-li odvolací soud, že dovolání je přípustné, není tím založena přípustnost dovolání proti jeho rozsudku ve věci samé bez dalšího. Dovolání proti takovému rozsudku je přípustné jen tehdy, jestliže bylo podáno z důvodu uvedeného v ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř.; pro jiné dovolací důvody přípustnost dovolání - jak vyplývá z výše uvedeného - nebyla a podle ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. ani nemohla být založena. V případě, že odvolací soud neshledal celý svůj rozsudek po právní

stránce za zásadně významný a že proto přípustnost dovolání vyslovil (přímo ve výroku rozsudku nebo ve výroku rozsudku vykládaném v souvislosti s jeho odůvodněním) pro určitou právní otázku, je přípustnost dovolání založena z dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., ale zároveň pouze z důvodu právní otázky odvolacím soudem označené; uvedený závěr plně odpovídá povaze oprávnění odvolacího soudu, který návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání vyhovět (využít možnosti vyslovit přípustnost dovolání i bez návrhu) může, ale nemusí, přičemž jeho úvaha, v jakém rozsahu (tj. z důvodu jaké právní otázky) považuje své rozhodnutí za zásadní po stránce právní, nepodléhá ze strany dovolacího soudu žádnému přezkoumání.

Z uvedeného vyplývá, že v případě přípustnosti dovolání podle ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. může být dovolání podáno jen z důvodu uvedeného v ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., popřípadě jen z důvodu té právní otázky, pro jejíž řešení odvolací soud dovolání připustil. V jiném směru dovolání není přípustné. V případě objektivní kumulace, jestliže odvolací soud rozhodl jedním rozsudkem o několika nárocích se samostatným skutkovým základem, může být dovolání přípustné jen proti té části výroku rozsudku odvolacího soudu, které se týká právní otázky, pro jejíž řešení odvolací soud dovolání připustil. Podal-li proto účastník dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé například z důvodu uvedeného v ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. nebo pro jinou právní otázku, než kterou odvolací soud označil (přímo ve výroku rozsudku nebo ve výroku rozsudku vykládaném v souvislosti s jeho odůvodněním), anebo proti rozsudku odvolacího soudu v části, již se právní otázka, pro jejíž řešení odvolací soud dovolání připustil, netýká, pak takové dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný. Takového dovolání totiž nevyhovuje odvolacím soudem vymezené přípustnosti dovolání, a proto musí být dovolacím soudem podle ustanovení § 243b odst. 4, věty první a § 218 odst. 1 písm. c) o.s.ř. odmítnuto.

V posuzovaném případě žalobce napadá dovoláním rozsudek odvolacího soudu kromě jiného v části, kterou byl rozsudek soudu prvního stupně změněn a zamítnuta žaloba na uložení povinnosti žalovanému uzavřít se žalobcem písemnou formou služební poměr. Odvolací soud tak učinil - jak uvádí ve svém rozhodnutí - "výhradně v návaznosti na změnu žaloby, k níž došlo v rámci odvolacího řízení", neboť při hmotněprávním posouzení této části předmětu řízení vycházely soudy obou stupňů shodně z ustanovení § 22 odst. 7 zákona č. [87/1991](#) Sb. Soudní praxe dospěla již dříve k závěru (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.7.1999 sp.zn. 20 Cdo 1760/98, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 1, roč. 2000, pod pořadovým číslem 7), že pro úvahu, jde-li o rozsudek (byť i jen zčásti) měnící, je rozhodující nikoli to, zda odvolací soud formálně rozhodl podle § 220 o.s.ř., nebo zda postupoval podle § 219 o.s.ř., nýbrž to, zda odvolací soud posoudil práva a povinnosti v právních vztazích účastníků řízení po obsahové stránce jinak, než soud prvního stupně, a že v těchto případech (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12.2.1998 sp.zn. 2 Cdon 417/97, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 19, roč. 1998, pod pořadovým číslem 140), jestliže i odvolací soud dospěl při stejném skutkovém a právním základu věci na základě týchž argumentů jako soud prvního stupně k závěru, že žaloba je nedůvodná, pak rozsudek odvolacího soudu nemá povahu měnícího rozsudku ve smyslu ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Z uvedeného vyplývá, že v posuzované věci v části, kterou byl rozsudek soudu prvního stupně formálně změněn a zamítnuta žaloba na uložení povinnosti žalovanému uzavřít se žalobcem písemnou formou služební poměr, se jedná z hlediska vymezení práv a povinností o potvrzující rozsudek. Protože ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. úvahu o tom, v jakém rozsahu bude rozhodnutí považováno za právně zásadně významné a vymezení otázky, pro kterou bude přípustnost dovolání vyslovena, přenechává toliko odvolacímu soudu, a protože důvod, pro který odvolací soud přípustnost dovolání vyslovil, se na uvedený předmět řízení nevztahuje a není pro posouzení věci v této části významný (určující), ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. přípustnost dovolání nezakládá.

Protože dovolání podle ustanovení § 239 o.s.ř. zde není přípustné, a protože dovolatel netvrdí a ani z

obsahu spisu nevyplývá, že by rozsudek odvolacího soudu v této dovolání napadené části trpěl některou z vad uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř., je nepochybné, že dovolání směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný. Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalobce v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto rozsudku - aniž by se mohl věcí dále zabývat - podle ustanovení § 243b odst. 4, věty první a § 218 odst. 1 písm. c) o.s.ř. odmítl.

Z uvedených důvodů dovolací soud přezkoumal rozsudek odvolacího soudu z hlediska dovolacího důvodu podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., vymezeného právními otázkami, pro něž odvolací soud dovolání připustil, jen potud, pokud jím byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku o zaplacení částky 335.691,- Kč.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzované věci zjištěno, že žalobce působil u žalované ve služebním poměru vojáka z povolání naposledy ve funkci náčelníka oddělení OVS P. Dnem 30. 11. 1987 byl rozkazem KR MNO č. 086/87 propuštěn ze služebního poměru vojáka z povolání podle ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. [76/1959](#) Sb., neboť byl uznán vojenskou lékařskou komisí neschopným služby ze zdravotních důvodů a od 1. 12. 1987 mu byl přiznán částečný invalidní důchod. Dne 11. 5. 1987 požádal o zajištění civilního zaměstnání, vojenská správa však žalobci nezabezpečila odpovídající občanské povolání, neboť příslušné orgány vojenské správy nepostupovaly "důsledně podle usnesení vlády ČSSR č. 248/1978 a služebního předpisu Všeob-P-2 (práv.)", stanovících povinnost umisťovat propuštěné vojáky z povolání, jimž ke dni skončení služebního poměru nevznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod, do občanského povolání. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 10. 1995, č.j. 9 C 171/93-7, bylo určeno, že důvodem skončení služebního poměru vojáka z povolání byl postup porušující všeobecně uznávaná lidská práva a svobody.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. [87/1991](#) Sb. o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákonů č. [264/1992](#) Sb., č. [267/1992](#) Sb., č. [133/1993](#) Sb., č. [115/1994](#) Sb. a č. [116/1994](#) Sb. a nálezu Ústavního soudu ČR č. [164/1994](#) Sb. (dále jen "zákona č. [87/1991](#) Sb.") se tento zákon vztahuje na zmírnění některých majetkových a jiných křivd vzniklých občanskoprávními a pracovněprávními úkony a správními akty, učiněnými v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (v tzv. rozhodném období) v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech.

V oblasti pracovněprávních vztahů spočívá zmírnění křivd způsobených v rozhodném období v tom, že právní úkon, jímž došlo ke skončení pracovního vztahu (pracovního nebo služebního poměru nebo členského poměru k družstvu) z důvodu politické persekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva a svobody, se považuje pro účely tohoto zákona za neplatný (§ 21 odst. 1 zákona č. [87/1991](#) Sb.) a že se zrušují soudní rozhodnutí, jimiž byly zamítnuty návrhy nebo schváleny smíry ve věcech určení neplatnosti skončení pracovního vztahu v případech uvedených v § 21 odst. 1 (§ 21 odst. 2 zákona č. [87/1991](#) Sb.); neplatnost právního úkonu podle § 21 přitom neobnovuje skončený pracovní poměr a nezakládá nárok na náhradu mzdy, náhradu škody ani na jiná plnění související s trváním pracovního vztahu (srov. § 22 odst. 6 zákona č. [87/1991](#) Sb.).

S odvolacím soudem je třeba vzhledem k výše uvedenému souhlasit v tom, že zákon neumožňuje

nahradit újmu vzniklou v důsledku neplatnosti právního úkonu, jímž došlo v rozhodném období ke skončení pracovního nebo služebního poměru nebo členského poměru k družstvu. Odvolací soud však přehlédl, že uvedený nepříznivý následek je spojován výslovně s "trváním pracovního vztahu", kdy tedy nelze úspěšně požadovat kupř. náhradu mzdy z důvodu neplatného rozvázání pracovního (služebního) poměru, avšak že není ničím vyloučeno uplatňovat peněžitá plnění, která se neupínají k trvání, nýbrž ke skončení pracovního vztahu, i když bylo později osvědčeno (určeno), že pracovní vztah skončil z důvodů uvedených v § 21 zákona č. [87/1991](#) Sb. Názoru dovolatele, že věc je třeba posoudit podle zákona č. [58/1969](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem, však přesto nelze přisvědčit.

Předmětem úpravy provedené zákonem č. [58/1969](#) Sb. není odpovědnost za škodu vzniklou z pracovněprávních (služebněprávních) vztahů, nýbrž odpovědnost jednak za škodu, která byla způsobena při výkonu státní moci nezákonným rozhodnutím, které v občanském soudním řízení a v řízení před státním notářstvím, v řízení správním, jakož i v řízení trestním (pokud nejde o rozhodnutí o vazbě nebo trestu) vydal státní orgán nebo orgán státní organizace (srov § 1 odst. 1 zákona č. [58/1969](#) Sb.), jednak za škodu způsobenou v rámci plnění úkolů státních orgánů a orgánů společenské organizace uvedených v § 1 odst. 1 nesprávným úředním postupem těch, kteří tyto úkoly plní (srov. § 18 odst. 1 zákona č. [58/1969](#) Sb.). Protože jde o úpravu odpovědnostních vztahů, jejichž základem je chybné rozhodnutí anebo postup při výkonu suverénní státní moci, pro jejíž uplatňování je charakteristický vztah nadřízenosti a podřízenosti zúčastněných subjektů těchto právních vztahů, je vyloučeno postupovat podle uvedeného zákona při posuzování odpovědnosti vyplývající z individuálních pracovněprávních (služebněprávních) vztahů charakterizovaných vzájemnou rovností jejich účastníků.

Právní postavení příslušníků ozbrojených sil v činné službě upravoval zákon č. [76/1959](#) Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění změn a doplňků provedených Ústavou Československé socialistické republiky ze dne 11. července 1960 č. 100 Sb., ústavním zákonem o Československé federaci ze dne 27. října 1968 č. 143 Sb., ve znění ústavního zákona ze dne 20. prosince 1970 č. 126 Sb., zákonem ze dne 5. června 1969 č. 59 Sb., zákonem ze dne 18. prosince 1969 č. 150 Sb., zákonem ze dne 17. listopadu 1970 č. 100 Sb. a zákonem ze dne 21. června 1978 č. 65 Sb., jehož úplné znění bylo vyhlášeno pod č. [122/1978](#) Sb. Odpovědnost státu - vojenské správy za škodu vzniklou příslušníku ozbrojených sil v činné službě přitom byla před 1.1.1989, kdy nabyla účinnosti novela ustanovení § 206 odst. 2 zák. práce provedená zákonem č. [188/1988](#) Sb., posuzována podle ustanovení § 421 obč. zákona ve znění účinném před uvedenou novelou. Žalobce (jak vyplývá z obsahu spisu) uplatňuje odpovědnost žalované za škodu s tvrzením, že žalovaná v souvislosti s jeho propuštěním ze služebního poměru ke dni 30. 11. 1987 podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. [76/1959](#) Sb., nepostupovala v souladu s usnesením vlády ČSSR č. 248/1978 a služebním předpisem Všeob-P-2 (práv.), neboť mu nezajistila "odpovídající civilní zaměstnání" a v důsledku toho musel nastoupit málo placenou práci dělníka v přidružené výrobě JZD. Z uvedeného je zřejmé, že požadavek na náhradu škody se odvíjí od porušení právní povinnosti zaměstnanci žalované (ne)jednajícími jejím jménem při ukončení služebněprávního vztahu účastníků a že se tedy nejedná o odpovědnostní vztah veřejnoprávní povahy vyplývající z úředního postupu orgánu žalované (resp. vojenské správy) při výkonu jeho svrchované veřejné moci, na který by bylo možné vztáhnout působnost zákona č. [58/1969](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem.

Z uvedeného vyplývá, že posuzovaný výrok rozsudku odvolacího soudu spočívá na nesprávném

právním posouzení věci. Nejvyšší soud České republiky proto napadený rozsudek v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto rozsudku zrušil (§ 243b odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř.) a věc v tomto rozsahu vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (§ 242 odst. 2 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [\(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 31/2025-B-79 ze dne 28.5.2026\)](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní poměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Převodění zaměstnance na jinou práci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)